

Sesijas dokuments

12.4.2019

A8-0398/2018/err02

ADDENDUM

ziņojumā

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (COM(2018)0218 – C8-0159/2018 – 2018/0106(COD))

Juridiskā komiteja

Referente: *Virginie Rozière*
A8-0398/2018

Aiz Juridiskās komitejas pirmā atzinumu par juridisko pamatu iekļauj šādu atzinumu:

JURIDISKĀS KOMITEJAS OTRAIS ATZINUMS

PAR JURIDISKO PAMATU

25.3.2019

Pavel Svoboda
Juridiskās komitejas
priekšsēdētājam
BRISELĒ

Temats: Atzinums par juridisko pamatu priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (COM(2018)0218 – C8-0159/2018 – 2018/0106(COD))

Godātais priekšsēdētāj!

Saskaņā ar Reglamenta 39. panta 5. punktu Juridiskā komiteja pēc savas ierosmes nolēma iesniegt otro atzinumu par priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, juridiskajam pamatam, ņemot vērā iestāžu sarunu rezultātus.

Komisija savu priekšlikumu balstīja uz vairākiem nozaru juridiskajiem pamatiem. Juridiskais pamats ir formulēts šādi:

“ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16., 33., 43., 50. pantu, 53. panta 1. punktu, 62., 91., 100., 103., 109., 114., 168., 169., 192., 207. pantu un 325. panta 4. punktu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 31. pantu,”

Grozījumu iesniegšanas termiņa ietvaros tika ierosināti vairāki grozījumi attiecībā uz juridisko pamatu. Tādēļ Juridiskā komiteja 2018. gada 25. oktobrī pieņēma atzinumu par juridisko pamatu attiecībā uz šo grozījumu piemērotību. Padome arī pārbaudīja un grozīja Komisijas priekšlikuma juridisko pamatu savā vispārējā pieejā.

Galīgajā nolīgumā likumdevēji vienojās svītrot LESD 33., 62., 103., 109. un 207. pantu, vienlaikus nosakot, ka atsaucēs uz 43. pantu attiecas uz tā otro daļu, atsaucēs uz TEFU 168. pantu attiecas uz tā ceturto daļu un atsaucēs uz 192. pantu — uz tā pirmo daļu. Tāpēc ir svarīgi pārbaudīt, vai juridiskais pamats, kas noteikts galīgajā nolīgumā, ir piemērots.

I - Vispārīga informācija

Parlaments 2017. gada 24. oktobra rezolūcijā par likumīgiem pasākumiem, ar kuriem aizsargā trauksmes cēlētus, kas darbojas sabiedrības interesēs, un 2017. gada 20. janvāra ziņojumā par trauksmes cēlēju nozīmi ES finanšu interešu aizsardzībā aicināja Komisiju nākt klajā ar horizontālu tiesību akta priekšlikumu, lai Eiropas Savienībā nodrošinātu trauksmes cēlēju augsta līmeņa aizsardzību gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā, kā arī valstu un ES iestādēs.

Noteikumi attiecībā uz trauksmes cēļiem pašlaik ir ietverti dažās Savienības tiesību jomās, piemēram, Civildienesta noteikumos un dažās regulās, kas attiecas uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un finanšu tirgiem.

Šajā direktīvas priekšlikumā ir paredzēti noteikumi attiecībā uz trauksmes cēļiem, kas piemērojami Savienības tiesību aktu pārkāpumiem direktīvas piemērošanas jomās, un pielikums, kurā uzskaitīti attiecīgie Savienības tiesību akti, tos norādot tieši vai ar atsauci.

II - Attiecīgie Līguma panti

LESD 16. pants ir šāds:

16. pants

- 1. Ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību.*
- 2. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru paredz noteikumus par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz Savienības iestāžu un struktūru veikto*

personas datu apstrādi, kā arī personas datu apstrādi, ko veic dalībvalstis saistībā ar Savienības tiesību aktu darbības jomu, un noteikumus par šādu datu brīvu apriti. Šo noteikumu izpildi kontrolē neatkarīgas iestādes.

Noteikumi, ko pieņem, pamatojoties uz šo pantu, neskar īpašos noteikumus, kas paredzēti Līguma par Eiropas Savienību 39. pantā.

LESD 33. pants ir šāds:

33. pants

Līgumu piemērošanas jomā Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru veic pasākumus, lai stiprinātu sadarbību starp dalībvalstu muitām, kā arī starp dalībvalstīm un Komisiju.

LESD 43. pants ir šāds:

43. pants

1. Komisija iesniedz priekšlikumus par kopējas lauksaimniecības politikas izstrādi un ieviešanu, tostarp paredzot aizstāt valstu lauksaimniecības tirgu organizācijas ar vienu no 40. panta 1. punktā paredzētajām kopīgās organizācijas formām, kā arī priekšlikumus par to, kā īstenot šajā sadaļā izklāstītos pasākumus.

Izstrādājot šos priekšlikumus, ņem vērā šajā sadaļā iztirzāto lauksaimniecības jautājumu savstarpējo atkarību.

2. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru un pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju izveido lauksaimniecības tirgu kopīgo organizāciju, kas paredzēta 40. panta 1. punktā, kā arī citus noteikumus, kas vajadzīgi kopējās lauksaimniecības politikas un kopējās zivsaimniecības politikas mērķu sasniegšanai.

3. Padome pēc Komisijas priekšlikuma paredz pasākumus par cenu, nodevu, atbalsta un kvantitatīvo ierobežojumu noteikšanu, kā arī par zvejas iespēju noteikšanu un piešķiršanu.

4. Valstu tirgus organizācijas saskaņā ar 2. punktu var aizstāt ar tirgus kopīgo organizāciju, kas paredzēta 40. panta 1. punktā, ja:

a) tām dalībvalstīm, kas neatbalsta šo pasākumu un kam ir pašām savas organizācijas konkrētām ražošanas nozarēm, lauksaimniecības tirgu kopīgā organizācija piedāvā līdzvērtīgus attiecīgo ražotāju nodarbinātības un dzīves līmeņa aizsargpasākumus, ņemot vērā iespējamus pielāgojumus un specializāciju, kas būs vajadzīga laika gaitā;

b) šāda organizācija tirdzniecībai Savienībā nodrošina līdzīgus nosacījumus tiem, kas pastāv attiecīgās valsts tirgū.

5. Ja kādām izejvielām ievieš lauksaimniecības tirgu kopīgo organizāciju, pirms tā ieviesta attiecīgajiem pārstrādes produktiem, tad no trešām valstīm var importēt Savienībā tās izejvielas, ko izmanto pārstrādes produktiem, kurus paredz eksportēt uz trešām valstīm.

LESD 50. pants ir šāds:

50. pants

1. Lai panāktu brīvību veikt uzņēmējdarbību attiecībā uz kādu darbības jomu, Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar

Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, pieņem direktīvas.

2. Eiropas Parlaments, Padome un Komisija veic pienākumus, ko tām uzliek iepriekš izklāstītie noteikumi, jo īpaši,

a) parasti piešķirot prioritāru režīmu tām darbības jomām, kur brīvība veikt uzņēmējdarbību īpaši labvēlīgi iespaido ražošanas un tirdzniecības attīstību;

b) nodrošinot dalībvalstu kompetentu iestāžu ciešu sadarbību, lai izvērtētu, kāds Savienībā ir stāvoklis dažādās darbības jomās;

c) likvidējot tās administratīvās procedūras un praksi, kas izriet no valstu tiesību aktiem vai starp dalībvalstīm iepriekš noslēgtiem nolīgumiem un kuru atstāšana spēkā apdraud brīvību veikt uzņēmējdarbību;

d) nodrošinot iespēju vienas dalībvalsts darba ņēmējiem, kas nodarbināti citā dalībvalstī, palikt tajā ar nolūku sākt darboties kā pašnodarbinātām personām, ja šie darba ņēmēji atbilst tiem nosacījumiem, kas būtu jāievēro, ja tie ieceļotu šajā valstī tad, kad ir nolēmuši sākt šādu darbību;

e) dodot iespēju vienas dalībvalsts pilsoņiem iegūt īpašumā un izmantot zemi un ēkas, kas atrodas citā dalībvalstī, ciktāl tas nav pretrunā 39. panta 2. punktā izklāstītajiem principiem;

f) pakāpeniski atceļot ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību visās attiecīgajās darbības jomās, gan attiecībā uz to, kā dalībvalstī dibināt pārstāvniecības, filiāles un meitasuzņēmumus, gan arī nosacījumiem, kas attiecas uz galvenā uzņēmuma darbinieku stāšanos vadības un pārraudzības amatos šādās pārstāvniecībās, filiālēs un meitasuzņēmumos;

g) pietiekami koordinējot garantijas, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām, kuras definētas 54. panta otrajā daļā, nolūkā aizsargāt dalībnieku un trešo personu intereses, un paredzot šādu garantiju vienādošanu visā Savienībā;

h) pārliecinoties par to, ka dalībvalstu piešķirtais atbalsts neizkropļo uzņēmējdarbības veikšanas nosacījumus.

LESD 53. panta 1. punkts ir šāds:

53. panta 1. punkts

1. Lai personām būtu vieglāk sākt un izvērst darbības kā pašnodarbinātām personām, Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pieņem direktīvas, kas nosaka diplomu, apliecību un citu oficiālu kvalifikācijas apliecinājuma dokumentu savstarpēju atzīšanu, kā arī normatīvo un administratīvo aktu noteikumu koordināciju dalībvalstīs saistībā ar darbību sākšanu un izvēršanu kā pašnodarbinātām personām.

LESD 153. pants ir šāds:

LESD 62. pants ir šāds:

62. pants

Šā L īguma 51. līdz 54. pants attiecas uz visiem šajā nodaļā izskatītajiem jautājumiem.

LESD 91. pants ir šāds:

91. pants

1. Lai īstenotu 90. pantu, kā arī ievērojot transporta nozares īpatnības, Padome pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru nosaka:

- a) kopīgus noteikumus, ko piemēro starptautiskiem pārvadājumiem uz kādu dalībvalsti vai no tās, vai cauri vienai vai vairākām dalībvalstīm;*
- b) nosacījumus, ar kādiem pārvadātāji, kas nav attiecīgās dalībvalsts rezidenti, tajā drīkst sniegt pārvadāšanas pakalpojumus;*
- c) pasākumus, kas pastiprina transporta drošību;*
- d) citus attiecīgus noteikumus.*

2. Paredzot 1. punktā minētos pasākumus, ņem vērā gadījumus, kuros to piemērošana varētu nopietni ietekmēt dzīves līmeni un nodarbinātību atsevišķos reģionos, kā arī transportlīdzekļu ekspluatāciju.

LESD 100. pants ir šāds:

100. pants

1. Šī sadaļa attiecas uz dzelzceļa pārvadājumiem, autopārvadājumiem un pārvadājumiem pa iekšzemes ūdensceļiem.

2. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru var pieņemt attiecīgus noteikumus par jūras transportu un gaisa transportu. Tie pieņem lēmumu pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju.

LESD 103. pants ir šāds:

103. pants

1. Attiecīgas regulas vai direktīvas, kas vajadzīgas, lai īstenotu 101. un 102. pantā izklāstītos principus, pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu pieņem Padome.

2. Šā panta 1. punktā minētās regulas vai direktīvas īpaši paredzētas,

a) lai nodrošinātu 101. panta 1. punktā un 102. pantā noteikto aizliegumu ievērošanu, paredzot sodanaudu un kavējuma naudu;

b) lai sīkāk izstrādātu noteikumus 101. panta 3. punkta piemērošanai, ņemot vērā vajadzību gan nodrošināt efektīvu pārraudzību, gan arī – cik vien iespējams vienkāršot pārvaldi;

c) lai vajadzības gadījumā noteiktu, ciktāl un kā uz dažādām tautsaimniecības nozarēm attiecas 101. un 102. pants;

d) lai noteiktu Komisijas un Eiropas Savienības Tiesas funkcijas, piemērojot šajā punktā izklāstītos noteikumus;

e) lai noteiktu attiecības starp valstu tiesību aktiem un noteikumiem, kas ietverti šajā iedaļā vai pieņemti saskaņā ar šo pantu.

LESD 102. pants ir šāds:

102. pants

Vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kam ir dominējošs stāvoklis iekšējā tirgū vai būtiskā tās daļā, šāda stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ir aizliegta kā nesaderīga ar iekšējo tirgu un tiktāl, ciktāl tā var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var jo īpaši izpausties kā:

- a) tieši vai netieši uzspiestas netaisnīgas iepirkuma vai pārdošanas cenas vai citi netaisnīgi tirdzniecības nosacījumi;*
- b) ražošanas, tirgus vai tehnikas attīstības ierobežošana, kas kaitē patērētājiem;*
- c) atšķirīgu nosacījumu piemērošana līdzvērtīgos darījumos ar dažādiem tirdzniecības partneriem, tādējādi radot tiem neizdevīgus konkurences apstākļus;*
- d) prasība, lai otra puse, slēdzot līgumus, uzņemtos papildu saistības, kas pēc savas būtības vai saskaņā ar nozares praksi nekādi nav saistītas ar attiecīgo līgumu priekšmetu.*

LESD 109. pants ir šāds:

109. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu var pieņemt jebkādas attiecīgas regulas, kas vajadzīgas, lai piemērotu 107. un 108. pantu, un jo īpaši var noteikt 108. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumus un tās atbalsta kategorijas, uz ko šī procedūra neattiecas.

LESD 114. pants ir šāds:

114. pants

1. Ja vien Līgumi neparedz ko citu, turpmāk norādītos noteikumus piemēro, lai sasniegtu 26. pantā noteiktos mērķus. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro fiskāliem noteikumiem, kā arī noteikumiem, kas saistīti ar personu brīvu pārvietošanos vai nodarbinātu personu tiesībām un interesēm.

3. Šā panta 1. punktā paredzētajos priekšlikumos, kas attiecas uz veselības aizsardzību, drošību, vides aizsardzību un patērētāju tiesību aizsardzību, Komisija par galveno uzskata augstu aizsardzības līmeni, īpašu uzmanību pievēršot visiem atklājumiem, kas pamatojas uz zinātnes faktiem. Saskaņā ar attiecīgām pilnvarām arī Eiropas Parlaments un Padome tiecas sasniegt šo mērķi.

4. Ja pēc tam, kad Eiropas Parlaments un Padome, tikai Padome vai Komisija ir noteikusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata par vajadzīgu atstāt spēkā savus noteikumus 36. pantā minēto būtisko iemeslu dēļ vai nolūkā aizsargāt vidi vai darba vidi, tā dara Komisijai zināmus šos noteikumus, kā arī pamatojumu to atstāšanai spēkā.

5. Turklāt, neskarot 4. punktu, ja pēc tam, kad Eiropas Parlaments un Padome, tikai Padome vai Komisija ir noteikusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata, ka tai jāievieš savi noteikumi, kas pamatojas uz jauniem zinātnes datiem vides vai darba vides aizsardzības jomā un ir saistīti ar īpašu problēmu, kas šai dalībvalstij radusies pēc saskaņošanas pasākuma paredzēšanas, tā dara Komisijai zināmus plānotos noteikumus, kā arī pamatojumu to ieviešanai.

6. Komisija sešos mēnešos pēc 4. un 5. punktā minētās paziņošanas apstiprina vai noraida attiecīgos valsts noteikumus, iepriekš pārbaudot, vai tie nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

Ja šajā laikā Komisija lēmumu nav pieņēmusi, 4. un 5. punktā minētos noteikumus uzskata par apstiprinātiem.

Komisija var informēt attiecīgo dalībvalsti, ka šajā punktā minēto laiku var vēl pagarināt uz laiku līdz sešiem mēnešiem, ja to attaisno jautājuma sarežģītība un cilvēku veselība netiek apdraudēta.

7. Ja saskaņā ar 6. punktu dalībvalstij ļauj atstāt spēkā vai ieviest savus noteikumus, atkāpjoties no saskaņošanas pasākuma, Komisija tūlīt pārliedzinās, vai ir jāiesaka pielāgošanās šim pasākumam.

8. Ja kāda dalībvalsts norāda uz kādu īpašu veselības aizsardzības problēmu jomā, kur iepriekš noteikti saskaņošanas pasākumi, tā vērš uz to Komisijas uzmanību, un Komisija tūlīt pārliedzinās, vai ir jāierosina Padomei attiecīgi pasākumi.

9. Atkāpjoties no 258. un 259. pantā minētās procedūras, Komisija un jebkura dalībvalsts var tieši griezties Eiropas Savienības Tiesā, ja uzskata, ka cita dalībvalsts nepareizi īsteno šā panta piešķirtās pilnvaras.

10. Iepriekš minētajos saskaņošanas pasākumos vajadzības gadījumā paredz drošības klauzulu, kas ļauj dalībvalstīm viena vai vairāku 36. pantā minētu un ar ekonomiku nesaistītu iemeslu dēļ veikt provizoriskus pasākumus, attiecībā uz kuriem kontroli īsteno Savienība.

LESD 168. pants ir šāds:

168. pants

1. Nosakot un īstenojot visu Savienības politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis.

Savienības rīcība papildina dalībvalstu politiku un ir vērsta uz to, lai uzlabotu sabiedrības veselību, veiktu slimību profilaksi un novērstu draudus fiziskajai un garīgajai veselībai. Šāda rīcība ir arī cīņa pret slimībām, kas visvairāk apdraud veselību, veicinot pētījumus par to cēloņiem, izplatīšanos un profilaksi, kā arī informēšanu un izglītošanu veselības jautājumos, un nopietnu pārrobežu veselības apdraudējumu pārraudzība, laicīga brīdināšana par tiem un šo draudu apkarošana.

Savienība papildina dalībvalstu rīcību, kas mazina narkotiku izraisīto kaitējumu veselībai, arī informējot un veicot profilakses pasākumus.

2. Savienība veicina dalībvalstu sadarbību šajā pantā minētajās jomās, vajadzības gadījumā atbalstot to rīcību. Tā jo īpaši veicina dalībvalstu sadarbību, lai uzlabotu pārrobežu reģionu veselības aprūpes pakalpojumu sistēmu savstarpēju papildināšanos.

Dalībvalstis saziņā ar Komisiju savstarpēji koordinē politiku un programmas jomās, kas minētas 1. punktā. Komisija, uzturot ciešus sakarus ar dalībvalstīm, var nākt klajā ar dažādiem lietišķiem ierosinājumiem, lai veicinātu šādu koordināciju, jo īpaši iniciatīvas, kuru mērķis ir pamatnostādņu un rādītāju izstrāde, paraugprakses apmaiņas organizēšana un nepieciešamo faktoru nodrošināšana periodiskai apsekošanai un izvērtēšanai Par to pilnībā informē Eiropas Parlamentu.

3. Savienība un dalībvalstis veicina sadarbību ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām sabiedrības veselības jomā.

4. Atkāpjoties no 2. panta 5. punkta un 6. panta a) apakšpunkta, un saskaņā ar 4. panta 2. punkta k) apakšpunktu, Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas

procedūru pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, veicina šajā pantā minēto mērķu sasniegšanu, lai ievērotu kopīgos drošības apsvērumus, paredzot:

- a) pasākumus, kas nosaka augstus kvalitātes un drošības standartus cilvēku izcelsmes orgāniem un vielām, kā arī asinīm un asins preparātiem; šie pasākumi neliedz dalībvalstīm atstāt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus;*
- b) veterinārijas un fitosanitārijas pasākumus, kuru tiešais mērķis ir sabiedrības veselības aizsardzība;*
- c) pasākumus, ar kuriem nosaka augstus kvalitātes un drošības standartus zālēm un medicīnas ierīcēm.*

5. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru un pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju var paredzēt arī veicināšanas pasākumus, lai aizsargātu un uzlabotu cilvēku veselību un jo īpaši apkarotu galvenos pārrobežu draudus veselībai, un var paredzēt pasākumus, kuru tiešais mērķis ir pasargāt sabiedrības veselību no tabakas lietošanas un pārmērīgas alkohola lietošanas, neparedzot dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu.

6. Padome pēc Komisijas priekšlikuma var arī pieņemt ieteikumus sakarā ar šajā pantā izklāstītajiem mērķiem.

7. Savienības rīcība respektē dalībvalstu atbildību par savas veselības politikas noteikšanu un veselības aprūpes pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu un sniegšanu. Pie dalībvalstu pienākumiem pieder veselības aprūpes pakalpojumu un medicīniskās aprūpes vadība un šīm nozarēm atvēlēto resursu sadale.

Šā panta 4. punkta a) apakšpunktā minētie pasākumi neietekmē valstu noteikumus par orgānu un asiņu ziedošanu vai izmantošanu medicīnā.

LESD 169. pants ir šāds:

169. pants

1. Lai atbalstītu patērētāju intereses un nodrošinātu augstu līmeni patērētāju tiesību aizsardzībā, Savienība veicina patērētāju veselības, drošības un ekonomisko interešu aizsardzību, kā arī atbalsta viņu tiesības gūt informāciju, izglītību un apvienoties, lai aizstāvētu savas intereses.

2. Savienība sekmē 1. punktā minēto mērķu sasniegšanu, veicot:

- a) pasākumus, kas atbilstīgi 114. pantam paredzēti sakarā ar iekšējā tirgus izveidi;*
- b) pasākumus, kas atbalsta un papildina dalībvalstu politiku un nodrošina tās pārraudzību.*

3. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju paredz 2. punkta b) apakšpunktā minētos pasākumus.

4. Pasākumi, ko paredz saskaņā ar 3. punktu, neliedz dalībvalstīm atstāt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus. Šādiem pasākumiem ir jābūt saderīgiem ar Līgumiem. Šos pasākumus dara zināmus Komisijai.

LESD 192. pants ir šāds:

192. pants

1. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju pieņem lēmumu par to, kā jārikojas Savienībai, lai sasniegtu 191. pantā minētos mērķus.

2. Atkāpjoties no šā panta 1. punktā paredzētās lēmumu pieņemšanas procedūras un neskarot 114. pantu, Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju ar vienprātīgu lēmumu:

a) pieņem noteikumus, kam ir galvenokārt fiskāla iedaba;

b) paredz pasākumus attiecībā uz:

— pilsētu un lauku plānojumu;

— ūdens resursu taupīgu apsaimniekošanu vai pasākumus, kas tieši vai netieši ietekmē šādu resursu pieejamību;

— zemes izmantojumu, neattiecinot tos uz atkritumu apsaimniekošanu;

c) paredz pasākumus, kas būtiski ietekmē dalībvalstu izvēli saistībā ar enerģijas avotiem un energoapgādes vispārējo struktūru.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģiona komiteju ar vienprātīgu lēmumu var attiecināt parasto likumdošanas procedūru uz pirmajā daļā minētajām jomām.

3. Saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru un pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju Eiropas Parlaments un Padome pieņem vispārējas rīcības programmas, izvirzot prioritārus mērķus.

Pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu šīs programmas, paredz saskaņā ar 1. vai 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

4. Neskarot konkrētus Savienības pieņemtus pasākumus, dalībvalstis finansē un īsteno vides politiku.

5. Neskarot principu, ka maksā piesārņotājs, gadījumos, kad kāds ar 1. punktu pamatots pasākums paredz izmaksas, ko kādas dalībvalsts iestādes uzskata par nesamērīgām, šajā pasākumā paredz noteikumus par:

— pagaidu izņēmuma statusa piešķiršanu, un/vai

— finansiāla atbalsta piešķiršanu no Kohēzijas fonda, kas izveidots saskaņā ar 177. pantu.

LESD 207. pants ir šāds:

207. pants

1. Kopējas tirdzniecības politikas pamatā ir vienādi principi, jo īpaši attiecībā uz pārmaiņām tarifu likmēs, uz tarifu un tirdzniecības nolīgumu slēgšanu saistībā ar preču un pakalpojumu tirdzniecību un intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem, uz ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, uz liberalizācijas pasākumu, eksporta politikas un tirdzniecības aizsardzības pasākumu vienādošanu, tostarp to pasākumu, ko veic dempinga vai subsīdiju gadījumā. Kopējo tirdzniecības politiku īsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus.

2. Eiropas Parlaments un Padome, pieņemot regulas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, paredz pasākumus, kas nosaka kopējās tirdzniecības politikas īstenošanu.

3. Ja ir nepieciešams apspriest un noslēgt nolīgumus ar vienu vai vairākām trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, piemēro 218. pantu, ievērojot šā panta īpašos noteikumus. Komisija sniedz ieteikumus Padomei, kas pilnvaro Komisiju sākt vajadzīgās sarunas. Padome un Komisija atbild par to, ka tiek nodrošināta apspriesto nolīgumu saderība ar Savienības iekšējo politiku un noteikumiem.

Komisija risina šīs sarunas, apspriežoties ar īpašu komiteju, ko iecel Padome, lai tā palīdzētu Komisijai veikt šo uzdevumu, un ievērojot norādes, ko Padome var tai izdot. Komisija īpašajai komitejai un Eiropas Parlamentam regulāri ziņo par sarunu norisi.

4. Attiecībā uz 3. punktā minēto nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Attiecībā uz nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu pakalpojumu tirdzniecības jomā, attiecībā uz intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem, kā arī uz ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, Padome pieņem lēmumu vienprātīgi, ja šādos nolīgumos paredzēti noteikumi, ar kuriem saistītu iekšēju noteikumu pieņemšanai ir vajadzīga vienprātība.

Padome vienprātīgi pieņem lēmumu arī par nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu:

a) kultūras un audiovizuālo pakalpojumu tirdzniecības jomā, ja šie nolīgumi draud ierobežot Savienības kultūru un valodu daudzveidību;

b) sociālo, izglītības un veselības aprūpes pakalpojumu jomā, ja šie nolīgumi draud radīt nopietnus traucējumus šādu pakalpojumu organizācijai valstī un kaitē dalībvalstu spējai nodrošināt šo pakalpojumu sniegšanu.

5. Uz starptautisku nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu transporta jomā attiecas trešās daļas VI sadaļa un 218. pants.

6. Šajā pantā paredzētās kompetences īstenošana kopējās tirdzniecības politikas jomā neietekmē Savienības un dalībvalstu kompetences savstarpējo dalījumu, un tās dēļ nav jāveic dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošana, ja Līgumi tādu saskaņošanu neparedz.

LESD 325. panta 4. punkts ir šāds:

325. panta 4. punkts

4. Lai panāktu efektīvu un līdzvērtīgu aizsardzību dalībvalstīs, kā arī Savienības iestādēs un struktūrās, Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Revīzijas palātu paredz novēršanas un apkarošanas pasākumus cīņai pret krāpšanu, kas apdraud Savienības finanšu intereses.

Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 31. pants ir šāds:

Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 31. pants.

Pamatstandartus izstrādā Komisija, saņemusi atzinumu no personu grupas, ko iecēlusi Zinātnes un tehnikas komiteja no dalībvalstu zinātnieku un jo īpaši sabiedrības veselības ekspertu vidus. Komisija saņem Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par šiem pamatstandartiem.

Apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un saņemusi no tās minēto komiteju atzinumus, nosaka pamatstandartus; Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

III - Vispārējs princips juridiskā pamata izvēlei

Ar Tiesas judikatūru ir iedibināts, ka „Kopienas tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jābalsta uz objektīviem faktoriem, kurus Tiesa var pārbaudīt, — tostarp uz tiesību akta mērķi un

saturu¹. Tāpēc nepareiza juridiskā pamata izvēle var būt par iemeslu attiecīgā akta atcelšanai.

Tādēļ šajā gadījumā ir jānoskaidro, vai priekšlikums ir izstrādāts, lai:

1. sasniegtu vairākus mērķus, vai tam ir vairāki elementi, no kuriem viens ir uzskatāms par galveno vai dominējošo mērķi vai elementu un pārējie ir tikai pastarpināti, vai
2. priekšlikums ir vienlaicīgi vērsts uz vairāku mērķu sasniegšanu, vai to veido vairāki nedalāmi saistīti elementi, no kuriem neviens nav sekundārs vai netiešs attiecībā uz citiem.

Saskaņā ar Tiesas judikatūru pirmajā gadījumā tiesību aktam ir jābūt balstītam tikai uz vienu juridisko pamatu, t. i., uz to, kas vajadzīgs galvenajam vai dominējošajam mērķim vai elementam, savukārt otrajā gadījumā tiesību akts būs jābalsta uz dažādiem attiecīgiem juridiskajiem pamatiem².

Turklāt saskaņā ar Tiesas iedibināto judikatūru vairāku juridisko pamatu apvienošana ir iespējama, ja tie ir nedalāmi saistīti un neviens no tiem nav sekundārs vai netiešs attiecībā uz citiem, bet tikai tādā gadījumā, ja tie neietver nesaderīgas lēmumu pieņemšanas procedūras³. Šādā aspektā ir jānovērtē juridiskie pamati, kurus ierosināts pievienot, proti, vai tie patiešām paredz parasto likumdošanas procedūru vai ir citādi saderīgi ar Komisijas ierosināto juridisko pamatu.

IV — Mērķis un saturs, par ko provizoriski vienojušās abas likumdevējas iestādes

Direktīvas provizoriski apstiprinātais nolūks ir sasniegt divkāršo mērķi — uzlabot vajāšanu par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem un nodrošināt augsta līmeņa aizsardzību personām, kas ziņo par šādiem pārkāpumiem, un šim mērķim ir horizontāls raksturs. Juridiskā pamata uzdevums ir noteikt Savienības tiesību aktu politiku un jomas, kurās šo mērķi var piemērot vienā tiesību aktā, ņemot vērā procedūras ierobežojumus.

Politikas jomas, uz kurām priekšlikumu ir paredzēts attiecināt, ir izklāstītas 1. pantā. Tās ir: i) publiskais iepirkums; ii) finanšu pakalpojumi, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršana; iii) produktu drošība; iv) transporta drošība; v) vides aizsardzība; vi) kodoldrošums; vii) pārtikas un barības nekaitīgums, dzīvnieku veselība un labturība; viii) sabiedrības veselība; ix) patērētāju tiesību aizsardzība un x) privātās dzīves un personas datu aizsardzība un tīkla un informācijas sistēmu drošība. Turklāt tiek ietvertas Savienības finanšu intereses, kā noteikts LESD 325. pantā, kā arī pārkāpumi iekšējā tirgū, kā noteikts LESD 26. panta 2. punktā, attiecībā uz tiesību aktiem, kas ir pretrunā noteikumiem par uzņēmumu ienākuma nodokli, vai mehānismiem, kuru nolūks ir iegūt nodokļu atvieglojumus, vēršoties pret piemērojamā uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību akta priekšmetu un mērķi.

¹ Lieta C-45/86 Komisija/Padome, (Vispārīgās tarifu preferences) Krājums, 1987. g., 1439. lpp., 5. punkts; lieta C-440/05 Komisija/Padome, Krājums, 2007. g., I-9097. lpp.; lieta C-411/06 Komisija/ Parlaments un Padome, Krājums, I-7585. lpp.

² Sk. iepriekšējo atsauci uz lietu C-411/06, 46. un 47. punkts.

³ 2008. gada 6. novembra spriedums lietā C-155/07, Parlaments pret Padomi, EU:C:2008:605, 37. punkts, un 2009. gada 3. septembra spriedums lietā C-166/07, Parlaments pret Padomi, EU:C:2009:499, 68. un 69. punkts.

V - Atbilstīga juridiskā pamata analīze un noteikšana

Kā izklāstīts iepriekš, priekšlikums attiecas uz vairākām politikas jomām, un, tā kā Līgumos nav viena noteikuma, kas attiecas uz tās mērķi un mērķi, ir neizbēgami, ka juridisko pamatu veidos atsauces uz vairākiem noteikumiem. Tomēr ir vēlams, cik vien iespējams, ierobežot to tiesību normu skaitu, kas minētas atsaucē, kurā izklāstīts juridiskais pamats.

Galīgajā nolīgumā ir pausta nostāja, ka uz vairākām politikas jomām var attiekties LESD 114. pants, kas saskaņā ar Tiesas judikatūru ir pareizais juridiskais pamats dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanai, lai uzlabotu iekšējā tirgus darbību. Saskaņā ar Padomes nostāju tas attiecas uz LESD 33., 62., 103. un 109. pantu.

LESD 33. pants attiecas uz muitas sadarbības stiprināšanu Savienībā. LESD 62. pantā ir noteikta procedūra pasākumu pieņemšanai attiecībā uz pakalpojumiem. LESD 102. pantā ir ietverti noteikumi, kas attiecas uz konkurences jautājumiem, un LESD 109. pantā ir paredzēta procedūra attiecībā uz pasākumiem, kas saistīti ar valsts atbalstu.

No pārējiem noteikumiem visi, izņemot vienu, procedūras ziņā ir saderīgi. Vienīgais nepārprotamais jautājums ir saistīts ar LESD 207. pantu, kas pieļauj tikai regulu pieņemšanu, un tādējādi attiecībā uz procedūru nav saderīgs ar priekšlikumu direktīvas veidā.

Šajā sakarībā būtu arī jānorāda, ka *Euratom* līguma 31. pantā ir atsauce uz nenormatīva rakstura procedūru. Tomēr pastāv precedenti, kas apvieno leģislatīvas un neleģislatīvas procedūras, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. novembra Direktīva 2014/104/ES par atsevišķiem noteikumiem, kuri valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem, kuras pamatā ir LESD 103. pants (neleģislatīvs) un 114. pants (leģislatīvs).

Visbeidzot, precizējot, ka LESD 43. pants attiecas uz tā otro daļu, ka LESD 168. pants ir saistīts ar tā ceturto daļu un ka LESD 192. pants ir saistīts ar tā pirmo daļu, ar galīgo nolīgumu ir panākta ierastā precizitāte attiecībā uz to, kuras šo noteikumu daļas ir svarīgas attiecībā uz Komisijas priekšlikumu.

VI - Secinājums un ieteikums

Pasākumu veido vairāki elementi, kas ir nesaraunami saistīti un no kuriem neviens nav sekundārs vai netiešs attiecībā uz citiem. Pamatojoties uz to, Komisijas ierosinātā juridiskā pamata vispārējā uzbūve ir pareiza, kurā katra politikas joma attiecas uz vajadzībām, kas jāatbalsta ar kādu noteikumu LESD.

Ņemot vērā politikas jomas un pasākumus, uz kuriem attiecas teksts saskaņā ar provizorisko nolīgumu, tajā noteiktais juridiskais pamats ir piemērots.

Juridiskā komiteja 2019. gada 18. marta sanāksmē ar 15 balsīm⁴ vienprātīgi nolēma ieteikt, ka provizorisks nolīgumā paredzētais juridiskais pamats būtu jāapstiprina.

Ar cieņu

Pavel Svoboda

(Attiecas uz tekstu visās valodās.)

⁴ Galīgajā balsošanā piedalījās: *Pavel Svoboda* (priekšsēdētājs), *Jean-Marie Cavada* (priekšsēdētāja vietnieks), *Kostas Chrysogonos*, *Sergio Gaetano Cofferati*, *Geoffroy Didier*, *Pascal Durand*, *Rosa Estaràs Ferragut*, *Jytte Guteland*, *Heidi Hautala*, *Sylvia-Yvonne Kaufmann*, *Virginie Rozière*, *Axel Voss*, *Tadeusz Zwiefka*, *Dominique Bilde* (*Marie-Christine Boutonnet* aizstājēja saskaņā ar Reglamenta 200. panta 2. punktu), *Josef Weidenholzer* (*Evelyn Regner* aizstājējs saskaņā ar Reglamenta 200. panta 2. punktu).